

Povezanost između AccessibleEU - europski centar za resurse pristupačnosti i standardizacije

Prošlog ljeta, Europska komisija pokrenula je **AccessibleEU - Europski centar za resurse pristupačnosti**, novu uslugu koja podržava implementaciju pristupačnosti diljem Europske unije. Povodom Samita o pristupačnosti 2023.,

organiziranog uz podršku Microsofta, okupili su se dionici iz različitih sektora kako bi razgovarali o odnosu Standarda i AccessibleEU Centra.

Uloga zajednice osoba s invaliditetom u razvoju standarda

Panel "Razgovor o standardima i AccessibleEU centru" moderirao je **Alejandro Moledo**, zamjenik direktora Europskog foruma osoba s invaliditetom (EDF) koji je istaknuo ulogu EDF-a i zajednice osoba s invaliditetom u razvoju standarda. On je rekao:

„Ono što pokušavamo postići u standardizaciji je stvarno postaviti temelj za pristupačnost koja će biti sigurna za korisnike u industriji, a time i biti uključiviji. Zajednici osoba s invaliditetom vrlo je važno uključiti se u standardizaciju. Očito, ne možemo nadomjestiti stručnost arhitekta ili inženjera, ali mi smo stručnjaci naših proživljenih iskustava.“

Kasnije je Alejandro dodao da je jedna od glavnih misija AccessibleEU centra podrška radu organizacija osoba s invaliditetom u standardizaciji.

Postavljanje obvezujućih ciljeva pristupačnosti u državama članicama EU-a

Inmaculada Placencia Porrero, viša stručnjakinja za invaliditet i inkluziju pri Europskoj komisiji, objasnila je važnost *Europskog zakona o pristupačnosti (EAA)*, EU direktive koja postavlja obvezujuće ciljeve pristupačnosti koje moraju postići sve države članice. Objasnila je da Europska komisija traži reviziju standarda o informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji (ICT), izgrađenom okolišu i dizajnu za sve te da se razviju novi standardi o uslugama podrške, digitalnim informacijama i europskom broju za hitne slučajeve 112. Dodala je:

„Svijet je oblikovan prema standardima. Sada kada imamo Zakon o pristupačnosti i mjerilo drugih uspješnih inicijativa, gledamo te standarde koje već imamo i osiguravamo da odražavaju zahtjeve koje imamo za Europski zakon o pristupačnosti i zahtjeve Direktive o pristupačnosti weba.“

Važnost standarda za industriju

Shadi Abou-Zahra, glavni voditelj standarda pristupačnosti i politika u Amazonu, istaknuo je zašto su ovi tehnički standardi tako ključni iz perspektive industrije. On je rekao:

„Standardi osiguravaju transparentnost i pouzdanost. Oni su osnova, ali ne i zamjena za iskustvo korisnika. Korisnici su nam uvijek na prvom mjestu. Slijeđenje standarda kao jednostavnog popisa pogrešan je pristup. Ovo nije samo za implementatore i industriju u cjelini, već i za svakoga tko pokušava implementirati i uskladiti se s Europskim zakonom o pristupačnosti. EAA ima Aneks 1, koji definira zahtjeve koji su prilično detaljni za zakonodavstvo, ali nisu dovoljno detaljni da bi se stvarno primijenili. Dakle, potrebni su nam standardi koji će nas voditi.“

Učiniti da se svaki glas čuje u procesu stvaranja standardizacije

Susanna Laurin, glavna direktorica za istraživanje i inovacije u Funka i predsjednica Odbora tehničkog tijela odgovornog za europsku normu EN 31549 o informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji (ICT), objasnila je kako standardizacija funkcionira i kako se ljudi mogu uključiti u proces normiranja:

„Na pisanju novog teksta i raspravama radit će posebna radna skupina. A kad budu imali što pokazati, o tome će raspravljati Odbor tehničkog tijela. Moj posao je osigurati da postignemo konsenzus. Ići će naprijed-natrag, ali ovo je ponavljajući proces. Prije lipnja 2025., kada bi sve trebalo biti usklađeno, moramo pružiti ovaj standard svijetu. Također otvaramo grupu za komentare za druge nove stručnjake, a ne samo za stručnjake koji svakodnevno rade na standardima.“

Izgradnja kapaciteta za pristupačnost u zemljama EU

Fernando Machicado, koordinator za uključivanje dionika, Španjolska udruga za standardizaciju (UNE), usredotočio se na novi AccessibleEU Center, europsku mrežu o pristupačnosti, koja radi na područjima izgrađenog okoliša, prometa, informacijskih, komunikacijskih tehnologija i politika kako bi se osobama s invaliditetom osiguralo sudjelovanje u svim područjima života na ravnopravnoj osnovi s drugima.

Fernando je istaknuo glavni cilj AccessibleEU, koji je olakšati praktičnu primjenu zakonodavstva EU-a o pristupačnosti kako bi se poboljšala dostupnost pristupačnijih proizvoda, usluga i infrastrukture diljem EU-a. Fernando je rekao:

„S AccessibleEU centrom sudjelujemo u reviziji i razvoju novih standarda. Željeli bismo izgraditi kapacitete za pristupačnost u zemljama EU-a, podržavajući provedbu zakonodavstva Europske unije o pristupačnosti. S AccessibleEU centrom želimo poslušati sve naše stručnjake i zajednicu prakse.“

Europski samit o pristupačnosti 2023. organizirao je Europski forum osoba s invaliditetom uz podršku Microsofta. Više informacija možete pronaći [ovdje](#).

EU paket mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom - utjecaj na osobe s invaliditetom

Europski forum osoba s invaliditetom je 7. rujna, 2023. organizirao webinar o [EU paketu za zapošljavanje osoba s invaliditetom](#). Tijekom događaja objasnili su svaku mjeru EU paketa i kako se rješavaju problemi s kojima se susreću osobe s invaliditetom prilikom traženja i zadržavanja posla. Europska komisija započela je s radom na EU paketu mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom prošle godine. Neke od predloženih radnji već su dovršene, a rezultati se mogu primijetiti. Međutim, u Europskom forumu osoba s invaliditetom shvatilo se da mnogi nisu upoznati s EU paketom i što on ima za cilj. Na događaju su sudjelovala tri predstavnika Europske komisije, od kojih je svaki bio uključen u nadgledanje ishoda EU paketa za zapošljavanje osoba s invaliditetom:

Monika Chaba - Europska komisija – Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i inkluziju

Yasmin Salem - Europska komisija – Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i inkluziju

Cynthia Harrison Villaba - Europski centar za razvoj strukovnog obrazovanja (Cedefop)

Govornici su predstavili šest mjera EU paketa mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom:

1) Jačanje kapaciteta službi za zapošljavanje i integraciju

Ova mjera je završena i sastoji se od:

- [Priručnik za jačanje javne službe za zapošljavanje za poboljšanje rezultata osoba s invaliditetom na tržištu rada](#) koji je izradila Europska mreža javnih službi za zapošljavanje koji nudi praktičan vodič o tome kako javne službe za zapošljavanje mogu pomoći osobama s invaliditetom da pronađu posao.
- Informativna bilješka [„Cjeloživotno profesionalno usmjeravanje za osobe s invaliditetom”](#) koju je izradio Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop). Bilješka daje primjere podrške i usmjeravanja osoba s invaliditetom na poslu, uključujući pristupačno profesionalno usmjeravanje, obuku i podršku za zadržavanje posla

2) Promicanje perspektive zapošljavanja kroz afirmativne akcije i borbu protiv stereotipa

Ovaj rad koji je u tijeku vodi European Disability Expertise (EDE), mreža istraživača specijaliziranih u području invaliditeta. Istraživanje ima za cilj:

- Obuhvatiti sve zemlje Europske unije.
- Prikazati politike koje postoje u različitim europskim zemljama za potporu zapošljavanju osoba s invaliditetom.
- Pokazati primjere različitih načina na koje europske zemlje promiču zapošljavanje, uključujući sustave kvota, subvencije za poslodavce, osposobljavanje osoba s invaliditetom za rad i druge politike.

3) Osiguravanje razumne prilagodbe na radu

Rad u ovom području, koji provodi mreža istraživača - EDE, ima za cilj izraditi smjernice o razumnoj prilagodbi.

To uključuje prilagođavanje radnog mjesta ili radne uloge, omogućavajući osobama s invaliditetom da učinkovito obavljaju svoj posao. Smjernice će se posebno usredotočiti na područja kao što su:

- asistivna tehnologija,
- osobna asistencija, rad na daljinu i
- rad na daljinu i radni aranžmani

4) Zadržavanje osoba s invaliditetom u radnom odnosu: prevencija invaliditeta povezanih s kroničnim bolestima

Informativna agencija Europske unije za sigurnost i zdravlje na radu (OSHA) pokreće rad u ovom području te će na svojim web stranicama izraditi posebnu rubriku s informacijama o zadržavanju osoba s invaliditetom u radnom odnosu. Europska komisija potom će izraditi priručnik za poslodavce o tome kako zadržati na poslu osobe s invaliditetom, odnosno osobe s kroničnim bolestima.

5) Zadržavanje osoba s invaliditetom u radnom odnosu: povratak na posao

Europska komisija izradit će sveobuhvatne smjernice usmjerene na podršku osobama s invaliditetom pri povratku na posao.

Ove će smjernice pružiti:

- Praktične upute i primjere iz stvarnog života o ponudi odgovarajućih pozicija
- Psihološku podršku i pružanje potrebne obuke
- Vrijedne alate i za poslodavce i za javna tijela

6) Istraživanje kvalitetnih poslova prilikom zapošljavanja u zaštitnim radionicama i putova ka otvorenom tržištu rada

Konzorcij pod nazivom Empirica sa sjedištem u Njemačkoj, usredotočit će se na ispitivanje situacije osoba s invaliditetom koje rade na zaštitnim radnim mjestima u raznim zemljama EU-a. Njihov rad će uključivati:

- Procjena različitosti zakona u zemljama EU
- Razumijevanje utjecaja rada u zaštitnim radionicama na osobe s invaliditetom i društvo
- Identificiranje uspješnih modela i pozitivnih primjera iz prakse u podršci prema otvorenom tržištu rada

Inicijativa *Missing Billion* najavljuje globalnu Obvezu na akciju uključivanja osoba s invaliditetom

Na tragu novog istraživanja koje identificira velike propuste u zdravstvenim podacima osoba s invaliditetom, Inicijativa *Missing Billion* i partneri najavljuju novu Obvezu na akciju uključivanja osoba s invaliditetom na 78. Generalnoj skupštini UN-a.

Tijekom sastanka Globalne Inicijative Clinton 2023. u New Yorku, Inicijativa *Missing Billion* i partneri objavili su Obvezu djelovanja usmjerenu na ubrzavanje uključivanja osoba s invaliditetom u zdravstvene sustave na globalnoj razini. Obvezujući partneri uključuju **Inicijativu Missing Billion**, **Institut za zdravlje McKinsey** (McKinsey Health Institute - MHI), **Inicijativu za dostupnost zdravstvenih usluga** (Clinton Health Access Initiative - CHAI), **Međunarodnu alijansu osoba s invaliditetom** (International Disability Alliance) i **Londonsku školu za higijenu i tropsku medicinu** (London School of Hygiene & Tropical Medicine).

Dvogodišnja obveza ima za cilj smanjiti razliku u životnom vijeku od 10 do 20 godina s kojom se suočavaju osobe s invaliditetom u usporedbi s osobama bez invaliditeta. To uključuje promjenu cjelokupnih nacionalnih zdravstvenih sustava kako bi se osiguralo da osobe s invaliditetom mogu pristupiti zdravstvenim uslugama koje su im potrebne - od prenatalnih pregleda do pregleda očiju do hitne skrbi i dr. Kako bi to učinili, partneri će raditi s globalnim, nacionalnim i društvenim dionicima na dizajniranju inkluzivnih zdravstvenih sustava koji služe kao studije slučaja u najmanje šest zemalja. Ove studije slučaja pomoći će u izgradnji globalne koalicije dionika u zdravstvu, mobilizirati donatore da osiguraju financijsku potporu, razviti i uspostaviti temelje za aktivnosti uključivanja osoba s invaliditetom.

Obveza na akciju uključivanja na tragu je novog izvještaja kojeg su objavili Inicijativa *Missing Billion* i Institut za zdravlje McKinsey - MHI u kojem se istražuju nedostaci podataka o osobama s invaliditetom, a koje predstavljaju 16 posto svjetske populacije. Rješavanje nedostatka zdravstvenih podataka o osobama s invaliditetom ključni je prvi korak koji zdravstveni sustavi i donositelji politika mogu poduzeti kako bi smanjili nejednakost u zdravstvenoj skrbi i poboljšali

ishode za ovu populaciju. Nedostatak podataka o osobama s invaliditetom onemogućava pravo na zdravlje, osvjetljava kako ti nedostaci sprječavaju zdravstvene djelatnike, kreatore javnih politika i druge dionike da razumiju proživljena iskustva te predstavljaju prepreku postizanju globalnih ciljeva prava na zdravlje.

Uklanjanje nejednakosti u ishodima zdravstvene skrbi između populacija s invaliditetom i bez invaliditeta – u svim dimenzijama zdravlja (fizičkom, socijalnom, mentalnom i duhovnom) – poziva prije svega na važnost dobivanja podataka. U pregledu skupova podataka iz 2023. u 188 zemalja, 63 nisu imale skupove podataka o pitanjima o funkcionalnim poteškoćama između 2009. i 2022. godine

Institut za zdravlje McKinsey naglašava važnost podataka kako bi se postigao puni potencijal ljudskog zdravlja. Stoga je bitno:

1. Podići svijest o opsegu i prirodi razlika u ishodima zdravstvene skrbi; mjerenje je temelj poboljšanja
2. Utvrditi i izgraditi svijest o prednostima poboljšanja zdravstvene jednakosti i ishodima za osobe s invaliditetom
3. Identificirati i kvantificirati prepreke u pristupu zdravstvenoj skrbi s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom
4. Odrediti načine za uklanjanje nejednakosti u ishodima zdravstvene skrbi korištenjem podataka za informiranje i određivanjem „onog što djeluje” s obzirom na to da se intervencije često ne pretvore u djelovanje
5. uspostaviti polazište sa standardiziranim mjerenjima, postaviti ciljeve i pratiti napredak intervencija.

Izvještaj nudi djelotvorne preporuke za bolje prikupljanje i korištenje podataka, uključujući jačanje hitnih zdravstvenih evidencija i registara, korištenje nacionalnih popisa stanovništva te istraživanja kućanstava za prikupljanje podataka. (Kompletni izvještaj dostupan [ovdje](#)).

1 „Equity and Health“, McKinsey Health Institute <https://www.mckinsey.com/mhi/focus-areas/equity-and-health>

“U svijetu u kojem je 1,3 milijarde osoba s invaliditetom, uključive i pravedne zdravstvene usluge su ključne. „Globalno, nije tako na temeljnoj razini zbog podataka koji nedostaju o osobama s invaliditetom,” rekao je **Ahmed Osman**, pridruženi partner i Geografski voditelj na Institutu za zdravlje“. Pravo na zdravlje je prioritet u Institutu za zdravlje McKinsey, a mi smo predani unapređenju zdravijeg života za sve. Bilo da netko djeluje iz zdravstvene organizacije, vlade, donatora ili provedbene organizacije, svi moramo raditi zajedno.”

“Ne možemo se približiti globalnoj zdravstvenoj jednakosti bez jasnoće s kojim se zdravstvenim izazovima suočavaju osobe s invaliditetom”, rekla je **Phyllis Heydt**, suosnivačica inicijative *Missing Billion*. “Podaci su ključni za pružanje veće jasnoće i pokretanje akcije.”

“Stvaranje ravnopravnog pristupa zdravstvenim uslugama za osobe s invaliditetom zahtijeva suradnju dionika u globalnim zdravstvenim sustavima”, rekao je **Jose Maria Veria**, direktor Međunarodne alijanse osoba s invaliditetom. “Okupljajući koaliciju organizacija posvećenih unapređenju inkluzivne zdravstvene skrbi i uz snažno uključivanje organizacija osoba s invaliditetom, označavamo svoju predanost svijetu u kojem svaki pojedinac može dobiti zdravstvenu skrb koju treba i zaslužuje.”

Izvešća inicijative *Missing Billions*, dostupna su [ovdje](#), kao i kratki film o važnosti prava na zdravlje i pristupačnosti zdravstvenih usluga.

Europska mreže za neovisno življenje podnosi izmjene i dopune Vijeću za Preporuke o socijalnoj ekonomiji

U kreiranju politike EU-a pojam “socijalna ekonomija” uključuje široki raspon organizacija poput dobrotvornih društava, udruga, zaklada, zadruga, društvenih poduzeća i drugih koji svojim aktivnostima rade prema društveno poželjnim ciljevima, na primjer uključivanju osoba s invaliditetom na tržište rada. Institucionalne usluge često se smatraju subjektima socijalne ekonomije. U zemljama poput Francuske i Njemačke privatne neprofitne organizacije imaju ključnu ulogu u pružanju usluga domova za njegu ili grupnih domova za osobe s invaliditetom. U Njemačkoj zapošljavaju 1,9 milijuna ljudi i 3 milijuna volontera. U cijeloj Europi socijalna ekonomija zapošljava 13 milijuna ljudi. Usluge osobne asistencije i Centri za neovisno življenje također su subjekti socijalnog gospodarstva.

Dugi niz godina pružatelji socijalnih usluga poput Caritasa lobiraju kod Europske unije da osigura povoljne uvjete u području socijalne ekonomije, na primjer dopuštajući državama članicama oslobađanje od poreza ili dopuštajući vlastima plaćanje subvencije. Obično isplata subvencija poduzećima, koja se naziva i državna potpora, nije dopuštena jer može dovesti do nepoštene konkurencije na jedinstvenom tržištu. Za socijalnu ekonomiju postoje izuzeća, jer ti subjekti ne traže profitne usluge i reinvestiraju svoje viškove u vlastite usluge umjesto da ih raspodijele dioničarima. Bez stalne težnje za sve većim profitom našim bi ekonomijama i društvima moglo biti bolje. Osobito u području socijalnih usluga, pružatelji profitnih usluga mogu uzrokovati povećanje cijena, čineći ih nepriuštvim za mnoge ljude i crpeći resurse sustava socijalne sigurnosti.

Koncept socijalne ekonomije općenito je koristan i poželjno je imati više takvih subjekata. Međutim, Opći komentar br. 5, KPOSI i Smjernice o deinstitucionalizaciji jasno navode da države članice moraju prestati financirati institucije. Opći komentar br. 8 o pristupu zapošljavanju kaže da je potrebno ukinuti zaštitne radionice jer udaljavaju osobe s invaliditetom od redovnog tržišta rada, umjesto da ih integriraju.

Vrijeme je da se jasno kaže da subvencije državne potpore, porezne olakšice za pružatelje segregacijskih usluga moraju prestati. Osim toga,

ne smiju imati koristi od ugovora o javnoj nabavi. Međutim, organizacije osoba s invaliditetom, udruge korisnika usluge osobne asistencije i centri za neovisno življenje moraju biti prihvaćeni kao dio socijalne ekonomije i dobiti pristup istim povoljnim pravnim i financijskim uvjetima.

Kako bi postigao ovaj cilj, ENIL podnosi izmjene i dopune Preporuke Vijeća EU o socijalnoj ekonomiji. [Ovdje](#) možete pročitati i preuzeti izmjene i dopune u PDF formatu.

Webinar: Jačanje društvene dimenzije izvješćivanja o održivosti: put prema naprijed koji nikoga ne izostavlja

Europska *Disability Hub* Inicijativa 27.rujna organizirala je webinar na temu: „ Jačanje društvene dimenzije izvješćivanja o održivosti: put prema naprijed koji nikog ne izostavlja“

Izveštavanje o održivosti brzo se razvija i na europskoj i na globalnoj razini. Dok prolazimo kritičnu tranziciju na gospodarstvo s niskom razinom ugljika, socijalna dimenzija održivosti postala je ključna, ali često zanemarena briga. Ove promjene pokreću plan održivosti, čineći je središnjom važnošću u sljedećoj generaciji standarda izvještavanja. [Nova Direktiva EU o korporativnom izvješćivanju o održivosti \(CSRD\)](#) i Europski standardi izvješćivanja o održivosti (ESRS) pridaju sve veću pozornost vitalnim društvenim pitanjima i pitanjima ljudskih prava. Među njima se pojavljuje novi element: zapošljavanje i uključivanje osoba s invaliditetom, populacije koja predstavlja 1 milijardu ljudi diljem svijeta i preko 100 milijuna ljudi u EU.

U kontekstu koji je međusobno povezan s Programom održivog razvoja do 2030. (Agenda 2030.) i dok slavimo 8. godišnjicu ciljeva održivog razvoja, ove smo godine na pola puta prema postavljenom datumu da promijenimo naš svijet. Iskoristivši ovu posebnu prigodu, koju su predstavili Globalna inicijativa za izvještavanje (GRI) i Fondacija ONCE - Fundación ONCE, u okviru cijenjene europske inicijative *Disability Hubs* financirane od strane Europskog socijalnog fonda, ovaj webinar naglašava ključnu ulogu izvješćivanja o održivosti u unapređenju uključivih poslovnih praksi. Poseban fokus stavljen je na sadržaj vezan uz invaliditet kao sastavnu komponentu društvene dimenzije održivosti. Fokus je također stavljen na načine na koje različiti dionici mogu doprinijeti poslovnoj praksi koja više uključuje osobe s invaliditetom, kao i inkluzivnijem gospodarstvu, u kontekstu važnih transformacija uključujući digitalizaciju i zelenu tranziciju, koji također moraju biti inkluzivni.

